

Reactie Milieu Centraal op ontwerpbesluit single use plastics

Milieu Centraal juicht het doel van het ontwerpbesluit, het voorkomen en verminderen van zwerfafval in het milieu, toe. Voor consumenten zal er veel veranderen. Milieu Centraal raadt aan om te beginnen met een gedragsstudie onder consumenten, ten tweede om onduidelijkheden in het ontwerpbesluit te verhelderen alvorens zij voorgelicht kunnen worden en tot slot om gebruik te maken van milieukundige onderbouwingen.

Consumentenkennis

Het is (nu nog) niet reëel om te verwachten dat mensen altijd herbruikbare producten gebruiken. Als je bijvoorbeeld met je vrienden naar het strand gaat om te BBQen is het niet realistisch te denken dat mensen dan weer tassen voor vuile vaat mee naar huis nemen. Maar bij een buurtfeest ligt dat wellicht anders. Waar ligt het kantelpunt tot waar mensen herbruikbaar willen meenemen? Wanneer kiezen mensen voor wegwerpproducten en waarom? Waar zitten de belemmeringen en juist mogelijkheden? Milieu Centraal vindt het belangrijk dat eerst een gedragsstudie gedaan wordt waarbij onderzocht wordt wie de doelgroepen zijn, wat zij doen, waarom zij dat doen en wat de knoppen zijn waaraan je kunt draaien om ze naar het gewenste doelgedrag te krijgen. Die consumentenexpertise acht Milieu Centraal noodzakelijk voor een goede implementatie en uitwerking van de regelgeving.

Milieukennis

Er komen nu verschillende alternatieve (duurzamere?) eenmalige producten op de markt. Het is zaak dat consumenten weten welke alternatieven het milieuvriendelijkste zijn en welke ze het beste kunnen kiezen. Milieu Centraal heeft de milieukundige kennis in huis om hierin te adviseren en heeft van verschillende producten laten onderzoeken wat de totale milieu impact van herbruikbare varianten en van alternatieve wegwerpmaterialen is. Herbruikbaar komt hierbij niet altijd als beste uit de bus. Maar wil je een wegwerpcultuur in stand houden of is het streven om de norm te veranderen en herbruikbaar de standaard te maken? Wat ook aandacht behoeft: hoe zorg je ervoor dat alternatieve eenmalige producten, bijvoorbeeld een rietje van bamboe of tarwestro, goed weggegooid worden en niet, net als hun plastic voorgangers, in de natuur belanden? Dit vraagt om een gecombineerde aanpak van onder andere voorlichting, voorzieningen op orde, gedragsinterventies en handhaving.

Verduidelijking

Milieu Centraal werkt graag mee in het uitrollen van dit besluit naar consumenten toe. Wel raadt Milieu Centraal aan om een aantal elementen van dit besluit en de reikwijdte ervan te verduidelijken om consumenten goed te kunnen voorlichten. Zo komt er uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor 'lichte plastic draagtassen'. Niet duidelijk is wat er onder 'lichte draagtassen' verstaan wordt en wat er gebeurt met alternatieve eenmalige draagtassen. Uit milieuvergelijkingen blijkt dat bijvoorbeeld papieren tasjes niet beter voor het milieu zijn dan plastic varianten.

Advies

Tot slot heeft Milieu Centraal een advies over de infographic 'Nieuwe wetgeving voor wegwerpplastics' van 16 juli 2020. In deze infographic staat: *De nieuwe maatregelen voor wegwerpplastics gelden alleen voor de kunststofproducten die specifiek benoemd zijn, als: het product volledig van kunststof is gemaakt of een kunststof bestanddeel bevat, bijvoorbeeld een kunststof coating. De richtsnoeren van de Europese Commissie zijn hierin leidend. Er wordt geen uitzondering gemaakt voor producten van bioplastics. **Bioplastics breken namelijk vrijwel altijd net zo moeilijk af in de natuur als fossiele plastics.***

Dit is niet helemaal correct: composteerbare kunststoffen breken uiteindelijk wel af. Gangbaar (fossiele) plastics niet. Dat verbrokkelt in kleinere stukken.